

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

«Ουράνιο Τόξο» στο Λονδίνο για τη μνήμη και τιμή στον Σεφέρη

Χρειάστηκε να περάσουν 43 χρόνια αφότου ανέλαβε, το 1957, πρέσβης στην ελληνική πρεσβεία του Λονδίνου, και 29 χρόνια από τον θάνατό του, για να τιμηθεί από τη Μεγάλη Βρετανία ο Γιώργος Σεφέρης, ο ποιητής και νομπελίστας, και ο Γεώργιος Στυλιανού Σεφεριάδης, ο διπλωμάτης καριέρας. Ένας προσεκτικός ευσυνειδητός διπλωμάτης που έδινε το χρόνο του αλλά όχι

της ΕΛΕΝΗΣ ΜΠΙΣΤΙΚΑ

την ψυχή του σ' αυτόν τον κόσμο με το εύκολο αλλά ρηκό χαμόγελο, με το χορό των συμφερόντων, με τις αποφάσεις που άλλοι παίρνουν πίσω από επιτασφράγιστες πόρτες και που τις επιβάλλουν, αναγκαστικά, οι υποχρεωμένοι από την επιλογή του επαγγέλματος.

Οι σκέψεις του, η γνώμη του, η πικρία του βρήκαν διέξοδο στους στίχους του, στα Ημερολόγιά του, που ήταν από τα φύλλα της καρδιάς του καμωμένα. Για τον Γιώργο Σεφέρη, από τη Σμύρνη, που περνούσε όλα τα καλοκαίρια του, στη Σκάλα Βουρλών λάμνοντας με τους συντρόφους των παικνιδιών και τη μικρή Ιωάννα με τα μάτια σαν κάρβουνο και τον Αγγελο που η μοίρα του ήταν να φύγει νωρίς και πρώτος, η ποίηση ήταν η πατρίδα του, εκεί ύψωνε τη σημαία του, όπου κι αν βρισκόταν, όπου, στα τέσσερα σημεία του κόσμου, τον έστειλε το επάγγελμα του διπλωμάτη.

Στο Λονδίνο επέστρεψε το 1957 για να αναλάβει την πρεσβεία της Ελλάδος, θέση νευραλγική που την κράτησε ως το 1962, όταν έφυγε, συνταξιοδοτούμενος από τη διπλωματική υπηρεσία. «Ήταν κρίσιμα χρόνια, τόσο για την Ελλάδα όσο και για την Κύπρο, την άλλη αγάπη της ζωής του», είπε, μιλώντας για τον Σεφέρη ο πρέσβης μας στο Λονδίνο κ. Αλέξανδρος Κων. Σάνδης, στην απέρριπτη κι απέραντα συγκινητική τελετή που έγινε στη μνήμη του Νομπελίστα ποιητή και διακεκριμένου διπλωμάτη, στο Λονδίνο, στις 13 Δεκεμβρίου, έξω από την πρεσβευτική κατοικία στο νότιο 51 της Upper Brooke St., στο Μείφιαρ. Είχαν μόλις γίνει τα αποκαλυπτήρια της γαλανής πλάκας, που ως ξεχωριστή τιμή σε όσους την αξίζουν και τη δικαιούνται είχε αφιερώσει ο οργανισμός, ο ανάλογος με τη δική μας αρ-

Μαρώ Σεφέρη - Γιώργος Σεφέρης στη θητεία του Σεφέρη ως Έλληνα πρέσβη στο Λονδίνο. Η φωτ. είναι του Μαΐου 1961 (από τον τόμο ΚΑ «Επτά Ημέρες» της «Κ», σελ. 82). Α. Hampstead: «Σαν έ- να πουλί με σπασμέ- νη φτερούγα/που θα 'χε χρόνια μέσα στον αγέρα ταξιδέψει/σαν ένα πουλί που δεν μπόρεσε να βαστά- ξει/τον αγέρα και τη φουρτούνα πέφτει το βράδυ». Από τα «Πέντε ποιήματα του κ. Σ. Θαλασσινού» Γ. Σεφέρης (Ποιήματα, ΙΚΑΡΟΣ).

χαιολογική υπηρεσία, η English Heritage, στη μνήμη του ποιητή, στο σπίτι όπου έζησε αυτά τα πέντε δύσκολα χρόνια ως πρέσβης και που μένει πάντα ο εκάστοτε πρέσβης.

Ήταν ένα συννεφιασμένο τυπικό λονδρέζικο μεσημέρι, με τσουχτερό κρύο. Η τιμητική πλάκα είχε τοποθετηθεί από την προηγούμενη ημέρα από συνεργείο της English Heritage και είχε καλυφθεί με ειδική βελούδινη κουρτίνα. Την ώρα των αποκαλυπτηρίων ήρθαν τα περιπολικά και διέκοψαν την κυκλοφορία. Οι 70 καλεσμένοι γέμισαν το πεζοδρόμιο και στάθηκαν και στο κατάστρωμα της οδού. Στο μικρόφωνο που είχε στηθεί μίλησε ο κ. Francis Carnwath, ο εκπρόσωπος και επικεφαλής της ειδικής επιτροπής της Ε.Η., ο οποίος αναφέρθηκε στη στενή σχέση του Σεφέρη με το Λονδίνο και τόνισε ότι «αποτελεί χαρά και χρέος για την Ε.Η. να τιμήσει την εξέχουσα προσωπικότητα του διπλωμάτη και ποιητή με αυτό τον τρόπο».

Πραγματικά, ο περαστικός πάντα προσέχει τι γράφει αυτή η Μπλε Πλάκα, ψηλά στην πρόσοψη των κτιρίων. Είναι το πέρασμα στη ζωή και από εκεί στην ιστορία, ανθρώπων πραγματικά επιφανών. Και αυτό ισχύει και για τον πρώτο Έλληνα που τιμήθηκε με το Νόμπελ Λογοτεχνίας. Και να τι διαβάζει ο

Η επίσημη συντροφιά μπροστά στον «διπλό καθρέφτη», της πρεσβείας και της φωτογραφίας. Από δεξιά προς τα αριστερά: ο πρέσβης κ. Αλ. Σάνδης, ο κ. Fr. Carnwath της Ε.Η. και ο κ. Geoff Noble του Φόρεϊν Οφφίς.

διαβάτης ή ο επιβάτης στο αυτοκίνητο που περνά και σταματά: «George Seferis, Diplomat, Poet and Nobel Laureate, Lived Here, 1957-1962». Να 'ταν σύμπτωση; Τη στιγμή που ο πρέσβης μας κ. Σάνδης τράβηξε το κορδόνι για να αποκαλυφθεί η πλάκα, τα σύννεφα παραμέρισαν, ο ουρανός ξάνοιξε, βγήκε ο ήλιος και φώτισε τη γαλάζια πλάκα και τα πρόσωπα των παρισταμένων που, συγκινημένοι, χειροκροτούσαν. Κι είπαν, μεταξύ τους: «Ουράνιο Τόξο για τον Γιώργο Σεφέρη».

Στην τελετή των αποκαλυπτηρίων παρέστησαν προσωπικότητες που είναι συνδεδεμένες με την Ελλάδα, όπως

ο τ. πρέσβης στην Αθήνα Sir Peregrine Rhodes, ο φιλέλληνας Λόρδος Jellicoe, ο κ. Gerald Kaufman της Βρετανικής Αρχαιολογικής Σχολής Αθηνών, ο κ. John Bird της Anglo-Hellenic League, η κα Ελένη Cubitt, «ψυχή» της Βρετανικής Επιτροπής για την Επιστροφή των Μαρμάρων, και οι Έλληνες της Λονδρέζικης παροικίας με επικεφαλής τον Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων και Μ. Βρετανίας κ. Γρηγόριο, τον συγγραφέα κ. Κώστα Χατζηπατέρα, τον διευθυντή της Εθνικής Τράπεζας εκεί κ. Γιάννη Μακρή, τον κ. Αλέξανδρο Κέδρο και από την ελληνική πρεσβεία, η μορφωτική σύμβουλος κα Βάνα Σολομωνίδου στην

Εχουν μόλις γίνει τα αποκαλυπτήρια της γαλάζιας πλάκας της English Heritage στον αρ. 51 της κατοικίας του Έλληνα πρέσβη στην Upper Brooke St., στο Μείφιαρ του Λονδίνου. Γιώργος Σεφέρης (1900-1971), Έλληνας πρέσβης, ποιητής και κάτοχος Νόμπελ - διαβάζει ο περαστικός στα αγγλικά - έζησε εδώ, 1957-1962 (φωτογραφίες της Κατερίνας Καλογεράκη, Λονδίνο, Δεκ. 2000).

Ο ουρανός ξάνοιξε, γνέφει φιλικά, ελληνικά «Καιρός ήταν!». Και ο πρέσβης μας στο Λονδίνο κ. Αλέξανδρος Κων. Σάνδης (που πολύ τον συμπαθήσαμε τις προάλλες που δεν πήγε στα «τραπεζώματα» μπροστά στα Μάρμαρα στο Βρετανικό Μουσείο) μιλάει κάτω από την ελληνική σημαία για τον Σεφέρη, με δίπλα του τον κ. Francis Carnwath της English Heritage που είχε την πρωτοβουλία της τιμητικής πλάκας «εις μνήμην». Στο βάθος, η μορφωτική σύμβουλος της πρεσβείας μας κ. Βάνα Σολομωνίδου, ο κ. Κώστας Χατζηπατέρας κ.ά.

οποία οφείλουμε μεγάλο μέρος της επιτυχίας για τρίτη συνεχή χρονιά, του κύκλου εκδηλώσεων «Britain in Greece», και ο διευθυντής του Γραφείου Τύπου κ. Νίκος Παπαδάκης και ως εκπρόσωπος της οικογενείας Σεφέρη, η εγγονή της Μαρώς Σεφέρη κα Δάφνη Κρίνου.

Αμέσως μετά τα αποκαλυπτήρια ανέβηκαν όλοι στο σαλόνι του πρώτου ορόφου της πρεσβευτικής κατοικίας, όπου τους περίμεναν οι μεγάλες φωτογραφίες με στιγμιότυπα της ζωής του Σεφέρη στο Λονδίνο από την πρώτη περίοδο του 1924 ως και την αναχώρησή του, με τη Μαρώ δίπλα του, από το σπίτι με το σεμνό Volkswagen τον Αύγουστο του 1962. Οι φωτογραφίες - δώρο του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τράπεζας - πλαισιώνονταν από σειρά βιβλίων του ποιητή και αντίτυπα του Λευκώματος «Ο φωτογράφος Σεφέρης», πρόσφατη εξαιρετη έκδοση του ΜΙΕΤ.

Ιδιαίτερα συγκινητική η στιγμή που όλοι στάθηκαν μπροστά στη φωτογραφία του Σεφέρη να κοιτάζει την αγαπημένη του Μαρώ, που χαμογελά, μπροστά στον καθρέφτη που πάντα στολίζει τον τοίχο του σαλονιού κι όπου ακριβώς μπροστά έχει τοποθετήσει τη φωτογραφία μέσα στην κορνίζα της με ευαισθησία και λεπτότητα η κ. Αναστασία Σάνδη, η σύζυγος του πρέσβη.

Είναι παρμένη το 1961 και ο τρόπος που το βλέμμα του ποιητή αγγίζει τη σύντροφο της ζωής του είναι ένα χάδι που γεφυρώνει το χρόνο και τις απουσίες. Στο πάνω, που έπαιξε ο Μίκης Θεοδωράκης παρουσιάζοντας τη μουσική του για τα «Επιφάνεια», ανάμεσα στα ασπηνέια κρηπίγια και τα λουλούδια, το πορτρέτο του ποιητή από τον Γιάννη Ψυχοπαίδη. Και με αυτή την τελετή ολοκληρώθηκε ο κύκλος των εκδηλώσεων αφιερωμένος στον Σεφέρη για τα εκατό χρόνια από τη γέννησή του. Η δική του διαδρομή μέσα από τους στίχους του είναι πάνω και πέρα από το χρόνο. Αλλά αυτή η τιμή που επεφύλαξε, χάρις στην English Heritage, στον άνθρωπο Σεφέρη, με τη βοήθεια, πάντα, της ελληνικής πρεσβείας, ήταν κάτι που έπρεπε να γίνει. Γι' αυτό βγήκε και ο ήλιος, και χαϊρέτισε. ΤΗΛΕΦΩΣ